

DE GROVE KORREL

DECEMBER 2006 · 48^e JAARGANG

268

Colofon:

De Grove Korrel

48^e jaargang, december 2006, nummer 268.

De Grove Korrel is een periodieke uitgave van Fotoclub Zwijndrecht (opgericht 7 september 1959 en koninklijk goedgekeurd 30 juni 1971) en verschijnt in de maanden september, december, maart en eind mei.

Kopij voor een van deze nummers moet uiterlijk op 1 augustus, 1 november, 1 februari en 1 april bij de redactie binnen zijn.

Oplage: 115 exemplaren

Samenstelling redactieteam: Wim Bierhaus, Rem Maters (eindredactie) en Ruud van Wezel.

Textbijdrage: Karel Maat

Redactieadres: Rem Maters, Stevensweg 20, 3319 AK Dordrecht. Telefoon (078) 6165495
E-mail: rem_maters@hotmail.com

Secretariaat: Theo de Jong, Harseveld 19, 3334 GG Zwijndrecht. Telefoon (078) 6100526
E-mail: th.j.de.jong@12move.nl

Internet: www.fotoclubzwijndrecht.nl

Postbank: rekeningnummer 349456

Contributie 2006/2007: € 100,00 per persoon per jaar; elk volgend gezinslid en/of studierend jeugd-lid € 55,00 per persoon per jaar.

Clubgebouw / Fotogalerie: Rotterdamseweg 126 (hoek Koninginneweg), 3332 AL Zwijndrecht.

Clubavonden: Elke maandagavond van september tot en met mei. Het clubgebouw is geopend vanaf 19.30 uur en de aanvangstijd is 20.00 uur. De Fotogalerie is voor publiek geopend elke zaterdag van september t/m mei van 11.00 uur tot 16.00 uur en de toegang is gratis.

Vormgeving: Wim Bierhaus

Digital printing: Creative Colors bv, Zoetermeer

Coverfoto: Peter van Klinken

Praatavond

Ik neem hier vast een klein voorschot op de Praatavond. Dat wil zeggen ik geef een beperkte terugblik op het 2006 – gedeelte van het achtenveertigste clubjaar. Voor een fotoclub zijn wij aan de jonge kant en vandaar dat wij ook nog steeds leden uit de beginjaren van onze vereniging onder ons hebben. Eén van hen, Martin Kleefkens, toonde ons gedurende de maand november een schitterende tentoonstelling (Volks-tuintjes-2) met fotowerk met één onderwerp. "Onderwerp is alles. En verder is het gewoon volhouden, soms jarenlang ...", citeerde ik Hans Aarsman in de vorige Korrel.

Welnu, we konden in de maand november in onze eigen galerie hier van het 'levende' bewijs zien. Eigenlijk zou zo'n expositie, net als een goede film, geprolongeerd moeten worden. Of in ieder geval voor een reprise (met heel veel 'publicity') in aanmerking komen.

Een veel jonger lid, René van Rijswijk, verzorgde het retrospectief. Zijn fotografie, voornamelijk zwart-wit, wordt vooral gekenmerkt door een technische perfectie. Zijn presentatie was goed voorbereid, rustig en bescheiden. Het een en ander was een genot om te zien.

Naast oudere leden en jongere leden hebben we dit jaar ook vooral veel nieuwe leden. Hierover elders meer in dit nummer.

Over de hoeveelheid aangeleverd werk op de 'Nieuwerk-avonden' hoeven we nog steeds niet te klagen. Anders ligt dit in veel gevallen met de kwaliteit ervan. Laten we zeggen dat dit een onderwerp van aanhoudende zorg is. En dit geldt ook voor de bespreking. Te vaak blijft deze steken in de geijkte opmerkingen ('takje linksboven').

Via sprekers (Wout van 't Hof en Otto Snoek) kregen we in de club een boeiende blik op fotografie van buiten de club. Ook hier geldt dat over de kwaliteit verschillend geoordeeld wordt. Maar voor mij was één ding duidelijk: het waren fotografen met een onderwerp.

Zelf zijn wij ook met onze fotografie naar buiten getreden. Dit gebeurde op Foto Individueel (zie het artikel van Ruud van Wezel) en op het Foto-festival aan de Maas (zie ook elders in dit nummer). Door de inspanning van velen hebben wij ons daar prima kunnen presenteren en waren wij met elf foto's in de hoofdexpositie en catalogus goed vertegenwoordigd. Maar belangrijker dan dit is dat wij ons hebben laten zien en dat wij ook werk van anderen hebben gezien. Ik hoop van ganser harte dat wij er over twee jaar in Las Palmas aan de Maas ook weer bij zijn!

Foto Individueel 2006

Op de laatste zondag van november werd het jaarlijkse Foto Individueel spektakel gehouden. Wat waren de wetenswaardigheden?

- door Ruud van Wezel

Op zondag 28 november was het dan weer zover, de jaarlijkse Foto Individueel wedstrijd in De Bilt, wederom bekwaam georganiseerd door FC '59 uit Delft onder auspiciën van onze Fotobond. De foto's werden gejureerd door Hilde Goossens van NAFV Amsterdam, Armando Jongejan van Exposed Fotografie en Peter Willemse van FC '59 uit Delft. Aan hen was de schone en welhaast onmogelijke taak om uit 608 inzendingen de, naar hun mening, drie beste te kiezen. (Of moet ik hier zeggen de welhaast zinloze taak?).

Fotoclub Zwijndrecht was aanwezig met een zware delegatie van 13 leden; ingezonden hadden (in alfabetische volgorde): Aart, Anja en Anja, Arie, Aza, Franz, Martin, Nathalie, Rem, Ruud en Wim. De ruime aanwezigheid van Zwijndrecht was ook de aanwezige Karel Maat opgevallen, die vilein opmerkte dat het bezoeken van een wedstrijd tien jaar geleden toch onmogelijk was geweest bij Fotoclub Zwijndrecht. Daar had hij natuurlijk gelijk in, maar in het huidige tijdperk stellen onze leden het zien van veel fotowerk en het aangaan van contacten buiten de vereniging op prijs; echter het wedstrijdelement bleek deze dag toch eigenlijk ook weer een zinloze bezigheid. Als een jury foto's bespreekt wil je niet horen DAT men een bepaalde foto de beste vindt, echter WAAROM ze deze de beste vinden, maar dit kwam volgens mij onvoldoende tot zijn recht. De jury had op zich gelijk met haar oordeel, want dat heeft een jury altijd: je vraagt immers om hun mening en die krijg je ook en die moet je respecteren. Alleen het gegeven dat een andere jury een andere keuze zou maken toont het zinloze aan van wedstrijden en medailles. Die horen eigenlijk bij een hardloop- wedstrijd.

Er werd veel gesproken over beeldelementen en lichtval, maar de essentie van fotografie moet toch de onderwerpkeuze zijn samen met de mate waarin het werk je verast, beetpakt, ontroert, schokt of wat ook, kortom de illusie die de fotograaf creëert. Een belangrijk punt bij de bespreking bleek te zijn dat goede fotografen nog geen goede foto-

besprekers zijn, want spreken in het openbaar is een apart talent dat niet automatisch bij iedereen aanwezig is. Maar juist als jij de inhoudelijke bespreking van het fotowerk relevanter vindt dan de prijsuitreiking, is het van het grootste belang dat een jurerend fotograaf over dit talent beschikt. Kortom over het vermogen beschikt met een zaal te communiceren!

De Foto Individueel wedstrijd is een FOTO-wedstrijd en geen dia-wedstrijd. Ik schrijf dit met nadruk omdat de ingezonden foto's digitaal werden gedupliceerd en daarna met een beamer werden geprojecteerd op een te laag opgehangen scherm. De beelden waren onscherp, vaal, contrastloos en kleurloos. De juryleden hebben los van elkaar vele malen gezegd dat deze foto in het echt veel beter was, de stemming veel beter overbrengt etc. Daar was ik het nou helemaal mee eens, maar waarom wordt dan voor deze manier gekozen? Een geprojecteerd beeld is heel wat anders dan een foto. Aangezien de beste stuurman aan wal staan doe ik de suggestie om volgend jaar alle tafeltjes uit de zaal te verwijderen, want de achterste mensen zaten wel veertig meter van het podium vandaan. Zet vervolgens de foto op een ruime bok en goed in het licht. Zet daar vlak voor in de zaal twee blokken van tien rijen met tien stoelen en je kunt de ongeveer 200 aanwezigen naar echte foto's laten kijken. De achtersten zitten dan wat verder weg, maar die zagen nu ook betrekkelijk weinig.

Maar nu naar het fotowerk: er waren fraaie uitschieters bij, maar ik vond veel van het werk inhoudsloos, voorspelbaar, saai, kortom weinig opwindend. *Been there, seen that!* Het viel me op dat er nog al wat gekunstelde 'table top' en 'Photoshop' foto's tussen zaten. Om met de legendarische woorden van de Opperstalmeester van Wim Sonneveld te spreken: "Er wordt vandaag de dag wat afgeprutst in dit land!" Franz Heuser merkte op dat het gebeuren hem aan een danswedstrijd deed denken: medailles in goud, zilver

---

en brons; als je tien bronzen medailles inlevert krijg je er een zilveren voor terug.

Rest mij nog om te vermelden dat de prijzen aan Zwijndrecht voorbij gingen en ik wil besluiten met een opmerking van een jurylid dat in het vuur van zijn betoog wat ongelukkig formuleerde: "Ik word hierdoor niet tot een bepaald hoogtepunt gebracht". Zonder in trivialiteiten te willen vervallen wil ik hieraan toevoegen dat mij deze ervaring ook niet ten

deel viel, en het was nog wel liefst op een zondag. En mocht je het niet eens zijn met het oordeel van de jury, put dan troost uit de woorden van Freek de Jonge die tijdens zijn verkiezingsconférence retorisch uitriep: "Is niet ieder oordeel vóór het laatste oordeel eigenlijk een vooroordeel?" Dan hoor je het ook eens van een ander. ■

(De gekozen foto's zijn te zien op www.fotobond.nl)

Nieuwe leden

Onze vereniging kent dit jaar een grote groep nieuwe leden. De Grove Korrel heet hen hier op deze plaats van harte welkom.

- door redactie DGK

Wij hopen dat zij zich snel thuis voelen in onze club. De manier om dit te bereiken is om zoveel mogelijk aan de verschillende activiteiten mee te doen. Het is ook van belang dat de club hen leert kennen. Dit gebeurt in een fotoclub veelal aan de hand van gepresenteerde foto's, maar ook door geleverd commentaar op de 'Nieuwerk'-avonden. Bedenk hierbij dat een frisse blik en een nieuwe mening altijd gewaardeerd worden. Ook een goede manier om de club te leren kennen (en de club hen) is om op zaterdagmiddag langs te komen. Dan wordt er op informele wijze over allerlei foto- en andere zaken gesproken.

De Korrel vroeg aan de nieuwe leden: "Waarom ben jij lid geworden van Fotoclub Zwijndrecht?"

Hier volgen in volstrekt willekeurige volgorde de hier en daar ingekorte antwoorden, die we mochten ontvangen.

Ralph van der Stel: "Samen met mijn vrouw ben ik in september jl. lid geworden. Ik fotografeer sinds 23 jaar. Begonnen met luchtvaartfotografie op vliegvelden en tijdens vliegshows. Ik vond al snel fotograferen in het algemeen leuk om te doen. Toch beperkt tot heden het fotograferen zich meestal tot vakanties, en jawel zo nu en dan nog steeds die periodiek terugkerende vliegshows. Ik hoop door het lidmaatschap

meer te gaan fotograferen en de resultaten hiervan zo nu en dan te mogen presenteren aan de clubgenoten. Ik hoop in de toekomst beter te gaan kijken, waardoor mijn foto's vaker echte foto's worden in plaats van kalenderplaten, met in voorkomende gevallen zelfs een verhaal! Ik reken op jullie opbouwende commentaar."

Diana de Bruijn: "Ik ben lid geworden om in mijn foto's van kwantiteit naar kwaliteit toe te werken. Vanaf 2004 heb ik bij To Be/De Berckepoort in Dordrecht fotocursussen gevolgd. In de doka begon het echt te kriebelen: dit is leuk! Na beginners- en gevorderdencursus wil ik nog veel meer leren. Fred van Rijen adviseerde om naar een goede fotoclub te gaan: Fotoclub Zwijndrecht. Tot nu heb ik het erg naar mijn zin!"

Liesbeth van der Stel: "Ralph heeft mij aangestoken met zijn enthousiasme in fotograferen zo'n 15 jaar geleden. Ik snapte niets van zijn halfautomaat en toen die af en toe haperde werd al snel besloten een nieuwe spiegelreflex te kopen die ook mogelijkheden bood voor mij. Ralph leerde mij wat dingen over diafragma en sluitertijden en ik begon zo wat meer te snappen wat ik in mijn handen had. Al snel kregen we op vakantie ruzie om wie de camera vast mocht houden

en we besloten een tweede spiegelreflex erbij te kopen. Maar ja, toen diende zich het digitale tijdperk aan. De verleiding werd te groot en vorig jaar werd een digitale spiegelreflex gekocht. Ik ben lid geworden van de fotoclub om meer van de techniek te leren. Wat kan ik allemaal met die camera doen? Maar ook net zoals Ralph: beter leren kijken. Alhoewel ik op onze vakanties wel probeerde net wat anders als de doorsnee toerist te fotograferen, ligt voor mij hier de grootste uitdaging en dat hoop ik bij de club te gaan leren."

Adrie Hulbos: "De vraag waarom ik ook lid geworden ben is sneller gesteld dan beantwoord. Heel erg veel vroeger ben ik ook al lid geweest van de club. Dat was in de tijd dat Cor Verboom? – volgens mij een oude slotenmaker of zo – nog leefde (red.: bedoeld wordt Cor Baars). En ook ene Cees? – leraar op de land- en tuinbouwschool van Dordrecht – (red.: bedoeld wordt Cees Wiersma). Van deze mannen herinner ik me veel goeds. Daar heb ik toen veel van geleerd. Toen fotografeerde ik veel zwart-wit analoog. In de loop van de tijd is het contact met de club verwaterd. Nu jaren later heb ik mijn hobby weer opgepakt. Nu voornamelijk mensen fotograferen, maar soms ook landschappen. En alles digitaal. Ik heb mijn analoge spullen nog wel, maar gebruik ze niet. Wel heel veel fotoshopwerk. Maar om toch weer wat diepgang te krijgen en weer wat meer aandacht voor compositie toch maar weer naar de club getrokken. Vandaar. Om een idee te geven van mijn huidige werk stuur ik drie plaatjes mee. Van alles wat."

Ariana Vermeulen: "Eigenlijk ben ik begonnen met digitale fotografie om te zien hoe ik een achtergrond of opstelling kon veranderen en wat het mooiste is. Dit in verband met het feit dat ik fijnschilder ben. Na de kennismaking met de club echter is er voor mij een dimensie bijgekomen. De beeldende kunst via fotografie. Ik hoop dat dit antwoord voldoet."

Karel van de Werken: "De reden van mij om lid te worden van Fotoclub Zwijndrecht is dat er op deze club in het programma staat vermeld dat er workshops worden gegeven en cursussen (vooral digitaal), zodat ik mijn kennis in fotografie kan uitbreiden. Plus het feit dat deze club niet ver van

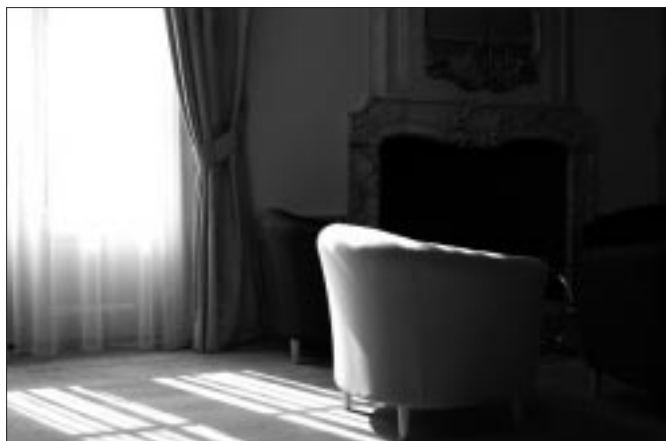

Adrie Hulbos

mijn woonplaats Barendrecht is (ik woon nu tijdelijk in Rotterdam)."

Hans Huyzer: "Fotografie heeft al heel lang mijn belangstelling, uiteindelijk twee jaar geleden de beslissing genomen om er iets meer mee te moeten gaan doen dan alleen vakantiefoto's maken. Na een beginnerscursus en een cursus voor gevorderden te gevolgd hebben bij de Berckevoort in Dordrecht, stond ik voor de keus nog een cursus te volgen of te zoeken naar een goede en aansprekende fotoclub. Waarbij een foto

Marco Kleijheeg

Marco Kleijheeg

club meer mijn belangstelling had dan nog een cursus. Waarom nu de Fotoclub Zwijndrecht? Na een aantal websites van fotoclubs in de regio te hebben bekeken kwam Fotoclub Zwijndrecht naar voren als een zeer actieve vereniging met een goed en leuk programma. Na in het voorjaar een aantal bijeenkomsten te hebben bezocht bleek wel dat het kwaliteitsniveau binnen de club hoog is, enerzijds natuurlijk een drempel, want het maakt je als beginner niet gemakkelijk om een keer je werk te presenteren, anderzijds geeft het je wel iets waaraan je je kan spiegelen. Zodat het mogelijk wordt om je te ontwikkelen en ideeën op te doen. Tot op

heden bevalt het mij prima bij de Fotoclub Zwijndrecht, alhoewel het er nog niet van gekomen is om op zondagmorgen mee te gaan met een fotoexcursie, eigenlijk louter een kwestie van hiervoor tijd vrij te maken. Ook het op een Nieuwerkavond je mening geven op werk van anderen is moeilijk, en doe je dus niet, doordat je als nieuw lid toch vaak anders naar het getoonde werk kijkt dan de leden welke al lange tijd lid zijn. Eigenlijk fout dus. Na verloop van tijd zal het makkelijker worden en komt het commentaar vanzelf."

Marco Kleijheeg: "Fotoclub Zwijndrecht heeft veel meer te bieden dan Fotoclub Ridderkerk waar ik twee jaar lang lid ben geweest."

Wout Roodzand: "Hallo ik ben Wout Roodzand. Ik ben lid geworden van Fotoclub Zwijndrecht omdat ik meer van fotomaken wil weten en Fotoclub Zwijndrecht lijkt mij een goede club om te leren en ook van diverse fotografen werk te zien. En van te leren. (Hoop ik!)"

Ron en Ina Korn: "We, Ina en ik, willen graag meer te weten komen over fotografie en de techniek die daarbij komt (hoe je moet fotograferen, waar je op moet letten, de kunst van fotografie etc.). Een bezoekje op een zaterdagmiddag in jullie clubhuis, de prettige ontvangst en de info die we gekregen hebben, hebben ons doen besluiten om gelijk lid te worden. We zijn inmiddels een paar weken verder en hebben diverse clubavonden bezocht. We zijn nu al overtuigd dat we nog heel veel kunnen leren."

Pauline Jansen: "Zoals beloofd hierbij mijn antwoord op de vraag waarom ik lid geworden ben van Fotoclub Zwijndrecht: om samen met anderen te genieten van fotografie: te doen, te zien, te groeien. Waarom juist Fotoclub Zwijndrecht? Omdat deze club op de open dag toegankelijk en verwelkomend was, omdat ik denk dat de club veel te bieden heeft en omdat het toevallig ook in mijn (nieuwe) woonplaats is."

En ook zijn lid geworden: Thérèse van Blerk, Boukje Stinis, Eric Boschker, Mary-Lou en Ton Bouman, Anton Deuling en Arie Breur. ■

Joke Maarleveld

Intimiteit

Op de cover van De Grove Korrel nummer 267 van september jongstleden staan een man en een vrouw die afscheid nemen van elkaar. Wat is hier het verhaal achter de foto?

- door Ruud van Wezel

De foto was een soort van voorstudie voor de inzending van de Martien Coppensprijs door de 'Vrouwen van Zwijndrecht' en is gemaakt door Natalie Doekemeijer. Deze foto en de feitelijke inzending waren gebaseerd op de inhoud van het gedicht 'Afscheid/Houdoe' zoals dat stond in de vorige Korrel, het onderwerp voor deze wedstrijd.

Op de foto zie je een man en vrouw op een vertederende en intieme manier afscheid van elkaar nemen. Het ochtend afscheidsritueel wordt fraai gesuggereerd door de libidodurende badstoffen badjas van de vrouw (wie herkent hem niet?) en de uiterst parmantige, kontrasterende slofjes, die in ons soms zo gure klimaat zo heerlijk huiselijk en warm zijn. Bij de afscheidnemende man ontwaren wij allereerst het glanzende attachékoffertje, het belangrijkste onderdeel van de carrière van iedere man. Over zo'n koffertje schreef Rinus Ferdinandusse ooit eens in Vrij Nederland: 'Ik vind die glanzende attachékoffertjes wel mooi, maar ik word zo moe van die doelbewuste, ferme tred die daarbij behoort'. En zo komen we dan als vanzelf terecht bij het pièce de résistance van de foto, de sublimatie van alle liefde en intimiteit, het broodtrommeltje met daarop de climax en visuele magneet in de foto: het appeltje! Dat fungeert door zijn kleurstelling, functie en plaats in het beeld als een soort epicentrum en verdwijnpunt. Het appeltje is de metafoor voor de liefde en intimiteit in deze foto, het is de kers in de appelmoes bij Van der Valk. Ik houd zo van foto's die niet uitsluitend gedragen worden door esthetiek, maar die kunnen bogen op een inhoud of een onderwerp.

In het vorige nummer van de Grove Korrel schreef ik over het verschil tussen Alfa- en Bèta-fotografen en ik vraag me nu ineens af of er ook verschil zou bestaan tussen vrouwelijke fotografie en mannelijke; zo nee waarom niet en zo ja waarom dan wel? In dit nummer van de Korrel schrijft Karel Maat

een interessant artikel over repor tage-fotografie en daarmee dus eigenlijk over foto's met inhoud, een onderwerp en een verhaal. We zien bij Zwijndrecht veel (te veel?) foto's van bijvoorbeeld alleen drie streepjes op een muur, een vlekje roest of een stukje trottoirband met een paaltje; in mijn beleving uitsluitend vormgeving, de fotografische beleving ingedikt tot een cryptogram. Er worden in het leven mensen geboren en er gaan mensen dood, er is vreugde en verdriet, er is schoonheid en lelijkheid en er wordt geruziet en gevreëen, maar wat zien we er van terug in onze Zwijndrechtse fototempel? Vlakverdelingen, één boompje op de precies juiste voorgeschreven plaats en opmerkingen in de zaal over dat ene driehoekje daarboven in de hoek dat precies niet goed staat. Waar is de passie, het leven zelf in de fotografische beleving? Of vinden we afstandelijke vrijblijvendheid tezamen met platgetreden paden wellicht veiliger?

Ik kan me een foto herinneren van Henk Ras die over intimiteit ging. Het was een zelfportret in omhelzing met zijn vrouw, gemaakt via de spiegel, waarbij je een deel van Henk z'n behaarde rug en schouder zag. Een prachtige, ontroerende foto waarin de fotograaf zichzelf letterlijk en figuurlijk bloot durft te geven.

Martin Kleefkens

Dat is toch geheel andere koek dan fotografie waarbij het onderwerp is vervangen door slechts esthetische beeldelementen? Foto's genomen precies volgens de wetmatigheden van de esthetiek maar inhoudelijk zo dood als een pier. Indien vormgeving aanwezig is in een foto is dat van grote waarde, maar het kan nooit zelf als onderwerp fungeren. Net zoals kleur in een foto géén onderwerp op zich kan zijn, het is slechts een onderdeel ervan. Deze onderdelen moeten dan het onderwerp, de feitelijke inhoud van de foto versterken, maar ze dienen nooit ter vervanging ervan, in mijn beleving.

Natuurlijk staat het een ieder vrij zelf zijn fotografische plezier te beleven, ik schrijf hier alleen maar wat ik ervan vind. En ik vind dat Natalie een aansprekende, intieme foto heeft gemaakt. Waarom zijn er eigenlijk geen mannen lid van de werkgroep 'Vrouwen van Zwijndrecht'? ■

Kort & divers

Het Fotofestival aan de Maas

Het festival is alweer enige tijd achter de rug. Ruim duizend enthousiaste belangstellenden hebben dit evenement met de hoofdfototentoonstelling 'Typical Dutch' bezocht. Ook de stands van de aanwezige veertien, van de eenentwintig bij de Fotobond Afdeling-12 aangesloten fotoclubs, hadden niet te klagen over de belangstelling. Ook de door Aart en Franz perfect uitgevoerde presentatiestand van onze club mocht er zijn. De door het Nederlands fotomuseum aangeboden lezing over 'Hoe Nederlands was de Nederlands fotografie' door Frido Troost op de zondagmiddag werd druk bezocht en was boeiend. In vogelvlucht schetste Troost een beeld van de verschillende toepassingen en verschijningsvormen van het medium fotografie. Op de door hem gestelde vraag: "Wat is nu typical Dutch?", gaf hij als antwoord: "Om een tentoonstelling met typische Nederlandse beelden 'Typical Dutch' te noemen".

De suppoosten: Rem en Franz.

Het is de bedoeling dat dit evenement over twee jaar weer georganiseerd wordt in samenwerking met en bij het Nederlands fotomuseum op de nieuwe locatie aan de Wilhelminakade: Las Palmas. Dus..., dan écht aan de Maas! ■

Marrie Bot

Op maandag 15 januari aanstaande hebben wij te gast de voor Fotoclub Zwijndrecht niet onbekende Rotterdamse fotografe Marrie Bot. Marrie Bot (1946) is meer dan dertig jaar actief als fotografisch kunstenaar. Zij kiest vaak sociaal-maatschappelijke thema's waarop veelal een taboe rust. Zij onderzoekt en fotografeert haar onderwerpen langdurig en diepgravend voordat zij ermee naar buiten treedt. Zij geniet bekendheid door haar boeken 'Miserere', de grote boetebedevaarten in Europa (1984), 'Bezwaard Bestaan', over verstan-

delijk gehandicapten (1988), 'Een laatste Groet', uitvaarten en rouwrituelen in multicultureel Nederland (1998) en 'Geliefden-Timeless Love', paren op leeftijd die elkaar teder beminnen en dat open en bloot laten zien (2004). ■

(ISBN 90-800066-6-1)

Otto Snoek

Op maandagavond 6 november jongstleden liet de in 1960 te Rotterdam geboren fotograaf Otto Snoek als gastspreker bij ons op de club zijn werk zien waar hij vanaf zijn Academie-tijd tot op heden mee bezig is geweest. Hij werkt als autonoom documentair-fotograaf met een fascinatie voor de grote stad zoals Rotterdam. En niet alleen in Nederland maar ook in het buitenland. Hij liet ons bijvoorbeeld een reportage zien die hij maakte in Schlei (2004) met nostalgische beelden van een verloren stukje Duitsland in Polen. Hij liet alledaagse straatbeelden zien met gewone mensen en straatbeelden van feesten en evenementen. En hij toonde foto's die hij maakte in Rotterdamse kroegen.

'De bruine kroeg verdwijnt.'

In Rotterdam verdwijnt de bruine kroeg langzaam uit het straatbeeld. De opkomst van de televisie, de individualisering van de burger, prijsstijgingen door de euro, het heeft allemaal een rol gespeeld bij de verdwijning van de kroeg met bloemetjesbehang, tapijtjes op de tafels en vaste tiggens aan

Melief Bender, Oude Binnenweg © Otto Snoek

de toog. Otto Snoek fotografeerde de afgelopen twee jaar wat er nog rest van het stamcafé in de havenstad. Het stamcafé beantwoordt aan de volgende criteria: het is een aanleggeheheid van de blanke arbeidersklasse. De kastelein staat zelf achter de tap. De cliënteel betaalt uit vaste klanten die de kroeg als verlengstuk van hun huiskamer beschouwen. Het interieur wordt nimmer gemoderniseerd. Er is een constante aanvoer van sigarettenrook en de geur van verschaald bier.

(Uit: M-magazine van NRC Handelsblad van sept. 2006)

Van 16 december t/m 18 april exposeert het Historisch Museum de kroegfoto's 'De laatste ronde' van Otto Snoek in De Dubbele Palmboom, Voorhaven 12, Rotterdam-Delfshaven.

De Kleine Witte, West Kuiskade © Otto Snoek

Franz Heuser

Kees Veth

Kees Veth

Theo de Jong

Theo de Jong

Theo de Jong

*Gedurende de maand oktober exposeerde **Rob Kamminga**, huisfotograaf van 'Hier Zwijndrecht' een selectie van zijn in deze krant gepubliceerd werk in onze galerie. Onder andere bovenstaande foto van Karel Maat.*

Jeroen Bootsman (redacteur 'Hier Zwijndrecht') noteerde Karel Maat's mening erover: "Toen ik die foto zag, zag ik direct dat hier een man met grote fotografische kwaliteiten aan het werk was geweest."

Eigentijdse fotografie

De knuppel in het hok van Zwijndrechts hoenders. Zwijndrecht kent mij. Al vele jaren. Ik ken Zwijndrecht. Al vele jaren. In al die jaren heb ik een zeer hoge dunk gekregen van deze gedreven fotoclub. Ik hoop dat Zwijndrecht ook met enige goedgunstigheid aan mij denkt. Ik ga namelijk de knuppel in het hoenderhok gooien.

- door Karel Maat

Een van de kenmerken die ik van Zwijndrecht zo waardeer is het uitstekende clubblad. Al jaren krijg ik dit toegestuurd. En in al die tijd heb ik alle letters gelezen, en alle foto's met zeer veel aandacht aanschouwd. Zo ook van de laatste Grove Korrel, nummer 267. Waarin Wilco tussen de regels door toch wel méér kritiek heeft dan hij in die regels schrijft. Waarin Rem over een goede foto schrijft dat er twee nogal uiteenlopende meningen zijn. Waarin ik een interessant stukje lees over de Martien Coppens Prijs. Waarin ik, enigermate in overeenstemming met hetgeen Rem schrijft (en wellicht ook enigermate in overeenstemming met wat Wilco bedoelt maar niet zo letterlijk schrijft), lees dat Ruud een belangrijk verschil tussen alpha's en bèta's aangeeft. En verder kijk ik alleen nog maar naar alle foto's in de Korrel.

Dan zie ik twee soorten. Polariserend, duidelijk zwart-wit, constateer ik dan: 1. foto's waar het voornamelijk om de esthetiek gaat en 2. foto's met vooral een emotionele en/of journalistieke inhoud. Tussen deze twee soorten bestaat een wereld van verschil. (Tussen haakjes wil ik overigens heel duidelijk stellen: foto's van '1' zijn niet 'beter' of 'slechter' dan de foto's van '2'.) In het blad staan totaal 17 foto's, 15 stuks categorie 1 en 2 van categorie 2.

Esthetische foto's (ik ga nu heel sterk met de knuppel werken) kan iedereen, met enige fotografische scholing, maken. Ze zijn tijdloos, onpersoonlijk, en gewoon 'mooi'. Volgens heel velen dienen esthetische foto's aan de REGELS te voldoen. Journalistieke foto's zijn NOOIT op zich esthetisch bedoeld (al kunnen ze het uiteraard wel zijn), maar altijd informatief, aandacht vragend voor 'iets', wat het ook zij; journalistieke foto's zijn ALTIJD uit onze eigen tijd, de tijd waarin we NU leven. Bij journalistieke foto's passen Rems woor-

den (pagina 3): geboeid, geïnformeerd, verrast, verbaasd, ontroerd.

Zwijndrechtenaren, ik kan het ook niet helpen, maar de laatste jaren heeft zich een grote ommezwaai voorgedaan bij amateurfotografen! Altijd zijn het alleen maar de professionelen geweest, maar hoe langer hoe meer amateurs zijn nu ook documentair gaan fotograferen. Zie de grandioze foto's op de pagina's 10 en 11! Die tweede prijs was dan ook zeer terecht! Niemand moet. Ook jullie niet. Dat is het grote voorrecht van de amateur ten opzichte van de professioneel. Maar wie de moeite neemt om zich heen te kijken in amateurland en in de verschillende fotomusea en fotogalerieën, zal bemerken dat die puur eigentijdse fotografie bijzonder interessant en daardoor inspirerend kan zijn! En niet alleen geschikt is voor de 'Vrouwen van Zwijndrecht', maar eveneens door de 'Mannen van Zwijndrecht' beoefend kan worden.

Ik wens jullie veel wijsheid toe. Maar vooral emotie en impulsiviteit. ■

Prijswinnaars
De Martien Coppens Prijs 2006
bij Fotoclub Zwijndrecht

In de vorige Korrel hebben wij al uitvoerig bericht over de Martien Coppens Prijs 2006. Anders dan daar vermeld stond zullen de genomineerde series plus de publieksserie niet alleen in januari aanstaande maar ook in februari in Fotogalerie Zwijndrecht te zien zijn. (www.amateurkunst.net)

Wat is er te zien

Op deze pagina vind je een kleine selectie van lopende en komende fototentoonstellingen, foto-exposities of foto-evenementen die het bezoeken of bekijken waard zijn.

Graag verwijzen wij je ook naar de 'links' die vermeld staan op de website van onze club (www.fotoclubzwijndrecht.nl).

Tijdens de clubavonden zal ook regelmatig aan interessante exposities aandacht worden besteed. Raadpleeg ook het mededelingenbord en de affiches in de bar.

Fotomuseum Den Haag

Gregory Crewdson - Retrospectief 1985-2005

Het Fotomuseum toont t/m 25 februari 2007 een selectie werk van de Amerikaanse fotograaf Gregory Crewdson (New York, 1962). Een aantal intrigerende fotoseries waarin hij de wereld weergeeft als een obscure cinematografische droom. Crewdson laat met zijn geconstrueerde decors en digitale nabewerkingen het onderscheid tussen realiteit en fictie vervagen. Hij ontwricht de traditionele opvattingen over waarheid en realiteitsgehalte in de fotografie. De hypnotiserende foto's zijn het resultaat van een langdurig proces, waarbij een groot team van stilisten, lichtexperts en computergrafici betrokken is. De foto's, die het best vergeleken kunnen worden met stills afkomstig uit dramatische filmscènes, worden deels op locatie, deels in de studio gemaakt.

Kunsthal - Rotterdam

'Koningen van Congo' (t/m 28 januari 2007) van de fotograaf **Sven Torfinn** (1971), in 2005 winnaar van de Zilveren Camera.

'Koningen van Congo' toont een serie van vier portretten van bestuurders: de presidentskandidaat, het stamhoofd, de kolonel en de zaken-

man. Iedere portretreeks omvat een staatsieportret en geeft daarnaast een overzicht van de wijze waarop de geportretteerde campagne voert, met zijn achterban communiceert en zich sterk maakt in de verkiezingsstrijd. Vormen van bestuur zijn er altijd geweest in Congo, maar de 'bestuurders' waren vaak traditioneel aangewezen of zelfverklaarde leiders in plaats van democratisch gekozen volksvertegenwoordigers. Torfinn legt met zijn camera de subtiele machtsverhoudingen van de nieuwe 'Koningen' bloot. De prachtige zwart-wit foto's laten in het midden of de bestuurders de democratische weg zullen volgen of dat ze hun verworven macht zullen misbruiken. (www.sventorfinn.com)

Foam - Amsterdam

Van 22 december t/m 21 maart is er een selectie vintageprints uit het wereldberoemde project '**Mensen van de 20ste eeuw**' van de Duitse fotograaf **August Sander** (1876-1964). Sander stelde zich met dit project geen geringer doel dan het in kaart brengen van de volledige maatschappelijke orde van zijn tijd. Het resultaat is zowel een sociologisch project, een historisch document als een fotografisch meesterwerk. Voor dit ambitieuze project hanteerde Sander zeven hoofdcategorieën: de Boer, de Handwerker, de Vrouw, de Standen, de Kunstenaars, de Grote Stad en de Laatste Mens. Verder is er bij Foam t/m 25 februari 2007 te zien de tentoonstelling: '**Plaats Delict Amsterdam**' met foto's uit het politiearchief van 1965-1985. Na twintig jaar vervalt de formele geheimhoudingsplicht die de politie heeft ten aanzien van hun uitgebreide archief forensische fotografie. Dit bood de unieke mogelijkheid om beeldmateriaal te selecteren dat nooit eerder is gepubliceerd of is getoond. Alle geselecteerde beelden zijn verontrustend of zelfs onaangenaam,

maar bezitten tegelijkertijd een onheilspellende, mysterieuze schoonheid die fotografiefiefhebbers zal aanspreken.

Van 14 december 2006 t/m 11 februari 2007 is bij **Foam** fotowerk te zien van **Paul Kooiker - 'Paradise Twenty-One'**. Uit het werk van de Nederlandse fotograaf Paul Kooiker spreekt zijn fascinatie voor de menselijke waarneming. Kooiker's blik richt zich in het bijzonder op het vrouwelijke lichaam dat zich in zijn werk in allerlei hoedanigheden manifesteert. Door voornamelijk in reeksen te werken krijgt elk individueel beeld pas een definitieve waarde in het licht van het totaal. Het werk van Kooiker kan gezien worden als een hedendaagse voortzetting van een oude traditie die zich richt op de relatie tussen kunstenaar en model, kijker en bekeken, object en subject.

In de **Artotheek Den Haag**, Denneweg 14A te Den Haag is tot 8 januari 2007 een overzichtstentoonstelling te zien van de Brabantse kunstenaar **Teun Hocks** van zelden getoond werk, in verschillende technieken over een periode van bijna dertig jaar. Teun Hocks is een kunstenaar die fotografie gebruikt om zijn beelden te maken. Meestal figureert hij er zelf in, en de beelden die hij creëert blijven je heel vaak bij. Alle kunstwerken van Hocks hebben de titel 'geen titel', omdat hij vindt dat de kijker het zelf maar moet uitzoeken. Dat levert een bijzonder, maar zeer herkenbaar oeuvre op. (www.teunhocks.nl)

Een selectie gemaakt uit de inzendingen voor **Foto Nationaal 2006**, die representatief is voor de Nederlandse vrijetijdsvotografie, is te zien van 7 tot 25 januari 2007 in **De Nieuwe Veste**, Molenstraat 6 te Breda.

Gehoord & gelezen

'De beste foto's maak je niet, die zie je alleen maar; kwestie van geen kamera bij je of net te laat'. (Eva Besnyö)

'De meeste fotografen sloven zich uit om mooie foto's te maken en dat is wel eens ontroerend maar meestal nutteloos. Mooie foto's zijn voorspelbaar en dom. Dergelijke foto's kunnen we vergelijken met warenhuismuziek.' (Johan de Vos)

'Van beide foto's vind ik deze het mooist want daar heb ik veel werk aan gehad'. (Aart van Loon)

'Het is een probleem, dat mensen die niet gehinderd worden door enige kennis, hun zegje doen alsof hun opvatting er evenveel toe zou doen als die van mensen die wèl weten waar ze het over hebben'. (Leo van Bergen)

Kees Veth: 'Gelukkig is deze foto eindelijk weer eens zwart-wit op bariet'.

Rem Maters: 'Jij begint iets fundamentalistisch te krijgen'.

'Op iedere foto hebben vorm en inhoud het met elkaar aan de stok. Dan ligt de een weer boven en dan de andere. Op de beste foto's kan er geen winnaar worden aangegeven'. (Hans Aarsman)

'We moeten fotografen verplichten al het ruwe materiaal mee te zenden om manipuleren in een persfoto te voorkomen'. (Henri Beunders)

'Deze foto lijkt zo kiekmatig'. (Aza Teeuwen)

'Een foto houdt op bij de rand, daar achter ontstaat het verhaal'. (Frits Weeda)

Cees van Meerten: 'Heb jij in dat museum naar de kunst gekeken dan?'

Rem Maters: 'Nee, dat probeer ik altijd zo veel mogelijk te vermijden'.

Gehoord, gelezen en opgeschreven door Ruud van Wezel

Programma:

- 04.09 Spreker: Wout van 't Hof (fotograaf)
- 11 Introductie programma fotoseizoen 2006/2007
- 18 NIEUWERK-1
- 25 Instructie- en Workshopavond-1*
- 02.10 Op bezoek: Fotogroep Perspectief uit Wagenberg
- 09 NIEUWERK-2
- 16 Digitale beeldbewerking algemeen-1
- 23 NIEUWERK-3
- 30 Instructie- en Workshopavond-2*
- 06.11 Spreker: Otto Snoek (fotograaf)
- 13 NIEUWERK-4
- 20 Retrospectief: René van Rijswijk
- 27 Instructie- en Workshopavond-3*
- 04.12 NIEUWERK-5
- 11 Op bezoek: Fotoclub Optika uit Zwijndrecht (B)
- 18 Praatavond
- 25 Eerste Kerstdag (geen clubavond)
- 01.01 Nieuwjaarsdag (geen clubavond)
- 08 NIEUWERK-6
- 15 Spreker: Jan Ros (fotograaf)
- 22 Bespreking werk van nieuwe leden-1
- 29 Instructie- en Workshopavond-4*
- 05.02 NIEUWERK-7
- 12 Op bezoek: AFV uit Vlaardingen
- 19 Digitale beeldbewerking algemeen-2
- 26 Instructie- en Workshopavond-5*
- 05.03 NIEUWERK-8
- 12 Spreker: Marrie Bot (fotograaf)
- 19 NIEUWERK-9
- 26 Instructie- en Workshopavond-6*
- 02.04 NIEUWERK-10
- 09 Tweede Paasdag (geen clubavond)
- 16 Bespreking werk van nieuwe leden-2
- 23 NIEUWERK-11
- 30 Koninginnedag (geen clubavond)
- 07.05 NIEUWERK-12
- 14 Jaarvergadering
- 21 Jaaroverzicht: 'De vijf beste'
- 28 Tweede Pinksterdag (geen clubavond)

* Deelname beperkt. Alleen mogelijk door vooraf in te schrijven.

Veel nieuwe leden dit jaar. Een aantal van hen stelt zich in deze Korrel aan u voor. Niet alleen in woord, maar een enkeling ook al in beeld. Dat belooft wat!

Onze correspondent was ter plaatse om verslag te doen van Foto Individueel 2006.

Karel Maat gooit naar eigen zeggen de knuppel in het Zwijndrechtse hoenderhok. Als dat geen reacties oproept!

'Intimiteit' is niet alleen de titel van een prachtlid van Raymond van het Groenewoud, maar ook van het prachtstukje van onze eigen Ruud van Wezel.

Vervolgens naast de u zo vertrouwde rubrieken, veel fotowerk. Niet alleen in kleur, maar ook in zwart/wit. En dat is wel eens anders geweest!

